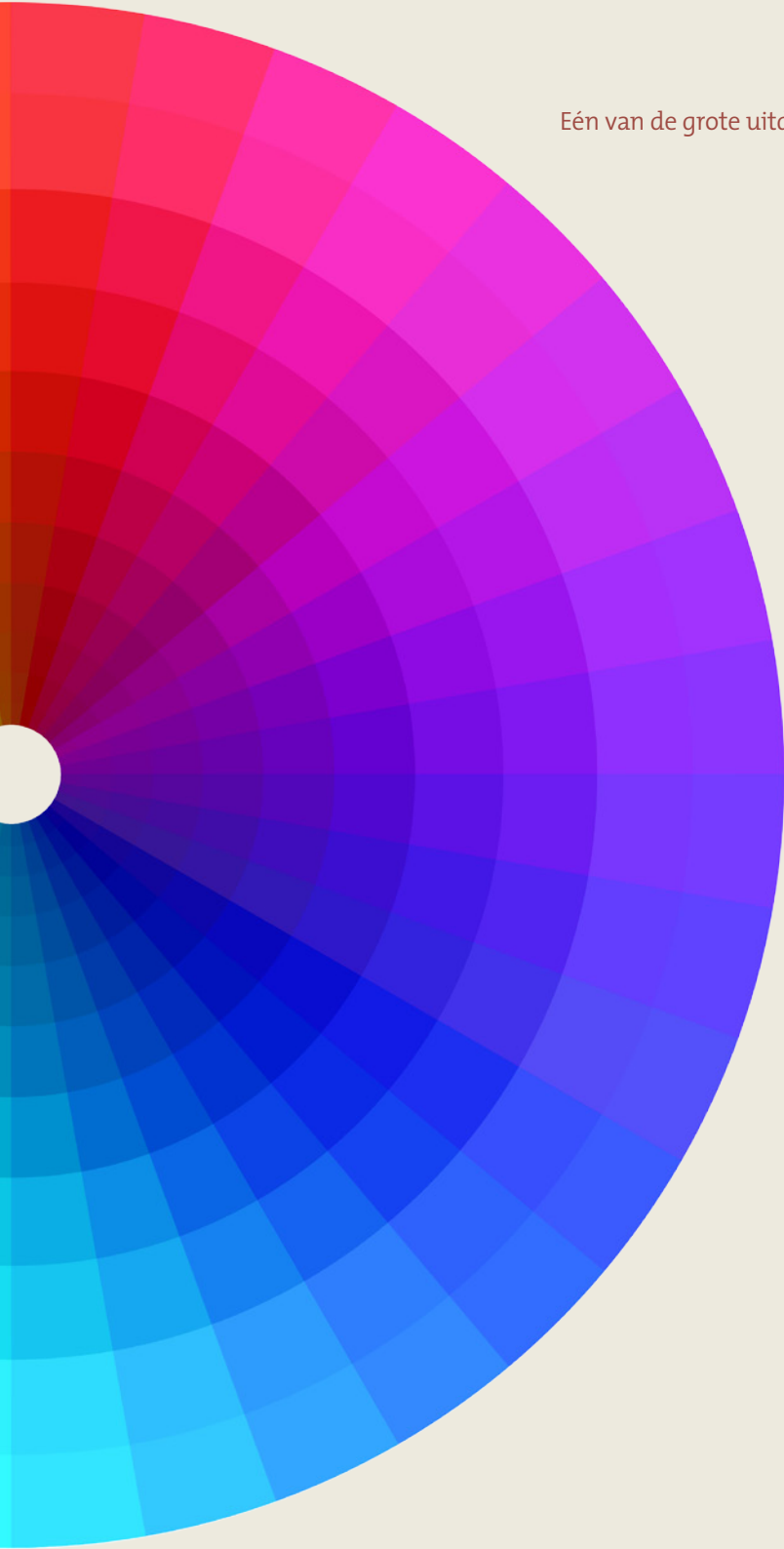

Nieuwe opleiding 6–11 februari 2012

Academische opleiding:

Levensbeschouwing, overheid & samenleving

Basisopleiding voor wie bewuster wil omgaan met de multireligieuze samenleving...

Eén van de grote uitdagingen voor de politiek en het beleid vandaag is antwoorden te vinden op de vragen en problemen die zich aandienen als gevolg van de verdere uitbouw van de multiculturele en multireligieuze samenleving. Beleidskeuzes dringen zich op in alle sectoren van het politieke en maatschappelijke leven. Ze betreffen onder meer de organisatie van het onderwijs, de gezondheids- en welzijnszorg, de sociale zekerheid, ... Ook in onze werk- en leefsituaties worden we geconfronteerd met deze veranderende samenleving en worden bedenkingen geformuleerd bij bepaalde situaties. Bij dit alles rijst uiteraard de vraag wat onder een pluralistische, multireligieuze en multiculturele samenleving moet worden verstaan. Wat is de betekenis van termen als pluralisme, multireligiositeit en multiculturaliteit? Kunnen ze eenduidig worden geïnterpreteerd? Hoe moeten verschillende levensbeschouwingen zich tot elkaar verhouden in de Belgische context en in Europees perspectief?

In deze opleiding van academisch niveau komen al deze aspecten systematisch aan bod via een gestructureerd en degelijk onderbouwd programma. Dit programma wil, naast het aanbieden van een theoretisch kader, dieper ingaan op die spanningsvelden en zoeken naar oplossingen.

Krachtlijnen

De opleiding is een kortlopende academische vorming die het theoretische kader van de pluralistische, multireligieuze en multiculturele samenleving in kaart brengt. De vorming geeft inzicht en kennis in de manier waarop de overheid en beleidsactoren de vraagstukken van de multiculturele en multireligieuze samenleving beantwoorden door regelgeving en maatschappelijk beleid op een brede waaier aan terreinen zoals onderwijs, gezondheidszorg, arbeidsmarkt, enzovoort. Het programma beoogt een veelheid aan aspecten van de multiculturele en multireligieuze samenleving wetenschappelijk te benaderen. Tevens wordt dieper ingegaan op de spanningsvelden die in onze samenleving aanwezig zijn. Daarbij wordt gezocht naar de oorzaken en wordt tevens een aanzet gegeven tot het zoeken van oplossingen voor mogelijke conflicten. De vorming komt tegemoet aan een vraag die vanuit verschillende sectoren en beroepssegmenten is geformuleerd.

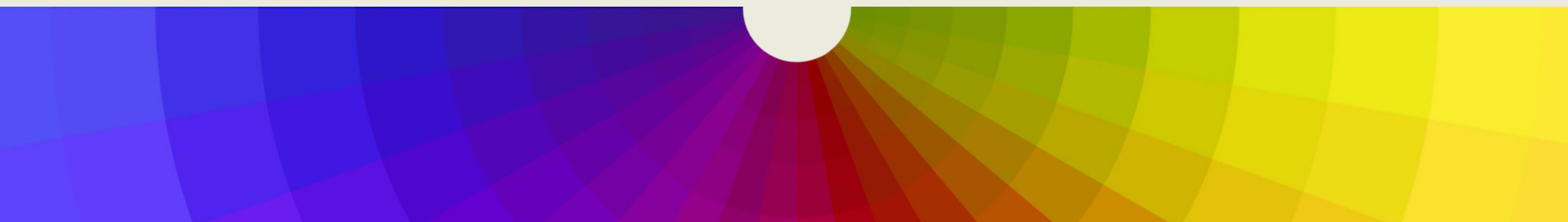
Organisatie

Centrum voor Migratie en Interculturele Studies (CeMIS, Universiteit Antwerpen)

Hoger Instituut voor Levensbeschouwing, Overheid en Samenleving (HILOS)

OPLEIDING LEVENSBESCHOUWING, OVERHEID EN SAMENLEVING

PROGRAMMA	Maandag 6 februari	Dinsdag 7 februari	Woensdag 8 februari	Donderdag 9 februari	Vrijdag 10 februari	Zaterdag 11 februari
	Historisch kader	Migratie en multiculturaliteit	Juridisch en institutioneel kader	Erediensten	Toepassing maatschappelijke sectoren	Bemiddeling
09.00–09.50	L1 Relaties tussen Kerk en Staat in het Westen sinds Constantijn	L5 Vlaanderen en België als immigratiesamenleving: realiteit en uitdaging	L9 Inleiding Kerk-Staatverhouding in België: historische achtergronden, juridisch kader en recente evoluties	L13 09.00–10.00: Christendom Rooms-Katholieke eredienst	L20 Onderwijsrecht en levensbeschouwing	L24 10.00–16.00: Bemiddeling: theoretische en praktische benadering
10.00–10.50				L14 10.00–11.00: Christendom Protestantse eredienst		
<i>Pauze</i>	10.50–11.00	10.50–11.00	10.50–11.00	11.00–11.30	10.50–11.00	
11.00–11.50	L2 Les relations Eglise-Etat en Europe	L6 Identiteit in Diversiteit	L10 Godsdienstvrijheid in de multiculturele en multi-religieuze samenleving	L15 11.30–12.30: Christendom Anglicaanse eredienst	L21 Discriminatierecht en levensbeschouwing in het arbeidsrecht	
12.00–12.50						
12.50–14.00	<i>Middagpauze</i>	<i>Middagpauze</i>	<i>Middagpauze</i>	<i>Middagpauze</i>	<i>Middagpauze</i>	12.30–13.15
14.00–14.50	L3 Grote politieke ideologieën en het ontstaan van politieke partijen, in België in een Europees perspectief	L7 Religie in het dagelijks leven	L11 De vrijheid van godsdienst en levensovertuiging in de internationale context	L16 13.30–14.30: Jodendom	L22 Levensbeschouwelijke diversiteit in de gezondheids- en welzijnsinstellingen	
15.00–15.50				L17 14.30–15.30: Christendom Orthodoxe eredienst		
<i>Pauze</i>	15.50–16.00	15.50–16.00	15.50–16.00	15.30–16.00	15.50–16.00	
16.00–16.50	L4 Neutraliteit, scheiding van Kerk en Staat	L8 Religie in de hedendaagse samenleving	L12 De godsdienstvrijheid in de Belgische context - bespreking grondwetsartikelen	L18 16.00–17.00: Islam	L23 Levensbeschouwelijke diversiteit in ondernemingen	
17.00–17.50				L19 17.00–18.00: Niet-confessionele levensbeschouwing		

Geschiedenis en evolutie van de verhoudingen tussen levensbeschouwingen, de overheid en de samenleving in de Europese en de internationale context

L1 Relaties tussen Kerk en Staat in het Westen sinds Constantijn

Situering van de huidige westerse kerk-staatverhoudingen in een bredere historische context. Van Caesaropapisme tot actief pluralisme met een focus op de Belgische context.

Dr. Vincent Viaene
Doctor in de geschiedenis (K.U.Leuven)
Postdoctoraal onderzoeker FWO
Buitengewoon gastdocent

L2 Les principes communs aux relations Eglise-Etat en Europe et le droit européen

Les Eglises nationales (la situation des églises établies et des églises dominantes) et les Eglises distinctes de l'Etat (la coopération conventionnelle, le régime des cultes reconnus et les régimes mixtes).

Prof. dr. Emmanuel Tawil
Doctor Kerkelijk Recht
Docent Université d'Aix-Marseille III
Docent Université Paris II

L3 Grote politieke ideologieën en het ontstaan van politieke partijen, de verzuiling en ontzuiling in België binnen een Europees perspectief

Politieke ideologieën en partijen in België vanuit vergelijkend perspectief. Ontwikkeling van politieke ideologieën, evoluties binnen het Belgische partijsysteem met sterke klemtoon op de periode na 1945, situering van ideologieën en partijen binnen Europees perspectief.

Dr. Steven Van Hecke
Doctor in de sociale wetenschappen (K.U.Leuven)
Hoofdonderzoeker Faculteit Politieke Wetenschappen (Universiteit Antwerpen)
Gastdocent Faculteit Sociale Wetenschappen (K.U.Leuven)

L4 Neutraliteit, scheiding van Kerk en Staat

Het principe van de scheiding tussen Kerk en Staat was een essentiële stap in de ontwikkeling van de neutrale lekenstaat. Echter, de relatie tussen staat, publieke ruimte en levensbeschouwingen is hierdoor niet voor eens en voor altijd geregeld. De fundamentele vraag is hoe we die verhouding willen invullen.

Prof. dr. Patrick Loobuyck
Doctor in de moraalwetenschappen
Docent Universiteit Antwerpen (Centrum Pieter Gillis)
Gastprofessor Universiteit Gent

Migratiebewegingen,
demografische evoluties,
multiculturaliteit en
levensbeschouwing:
antropologische en
sociologische analyse

L5 Vlaanderen en België als immigratiesamenleving: realiteit en uitdaging

Internationale migratie, sociaal-economische positie van migranten en de houding van de autochtone bevolking tegenover migranten.

Prof. dr. Johan Wets

Deeltijds docent FUSL (facultés Universitaires Saint Louis)
Onderzoeksleider migratie van het HIVA
(Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving),
K.U.Leuven

L6 Identiteit in Diversiteit

De groeiende etnische, religieuze en culturele diversiteit die migratie teweeg brengt, zorgt voor nieuwe dynamieken in Vlaanderen/België. Gaat de populaire term 'integratie' over structurele participatie op de arbeidsmarkt of in het onderwijssysteem? Of gaat het ook over veranderende loyaliteiten t.a.v. waarden en de ontwikkeling van nieuwe meervoudige of hybride identiteiten?

Prof. dr. Chris Timmerman

Doctor in de Antropologie
Academisch directeur Universitair Centrum Sint-Ignatius
Antwerpen (UCSIA)
Directeur Centrum voor Migratie en Interculturele Studies
(CeMIS)

L7 Religie in het dagelijks leven

Een microsociologische analyse over de invloed van religieus pluralisme en religieuze uitingen in het dagelijks leven.

Dr. Els Vanderwaeren

Doctor in de Sociale wetenschappen (Universiteit Antwerpen)
Postdoctoraal navorsers CeMIS (Universiteit Antwerpen)

L8 Religie in de hedendaagse samenleving

Een filosofische analyse van pluralisme en identiteit, zowel cultureel als religieus, met implicaties naar de politiek (overheid en burger).

Prof. dr. Walter Van Herck

Doctor in de Wijsbegeerte (K.U.Leuven)
Docent Universiteit Antwerpen – Departement Wijsbegeerte
Lector Karel de Grote-Hogeschool

De Kerk-Staatverhouding in België: historiek en grondwettelijk kader

L9 Inleiding Kerk-Staatverhouding in België: historische achtergronden, constitutioneel kader
Genese van de relevante grondwetsbepalingen.
Thema's: neutraliteit van de staat, de aspecten van de godsdienstvrijheid, het statuut van de erkende erediensten en de niet-confessionele levensbeschouwingen. Evolutie van de bevoegdheidsverdeling inzake eredienstmateries
Actuele ontwikkelingen en uitdagingen.

Prof. dr. Jan Velaers

Doctor in de Rechten (Universiteit Antwerpen)
Gewoon hoogleraar Universiteit Antwerpen – Faculteit Rechten
Assessor Raad van State, afdeling wetgeving

L10 Godsdienstvrijheid in de multiculturele en multireligieuze samenleving
(geïllustreerd aan de hand van de Belgische jurisprudentie)

Prof. dr. Marie-Claire Foblets

Doctor in de Rechten (K.U.Leuven)
Gewoon hoogleraar Katholieke Universiteit Leuven –
Faculteit Rechten
Instituut voor Vreemdelingenrecht en Rechtsantropologie

L11 De vrijheid van godsdienst en levensovertuiging in de context van mensenrechtenverdragen (met name EVRM)

Een analyse van onder meer art. 9 van het EVRM en de toepassing in de Belgische context.

Dr. Adriaan Overbeeke

Doctor in de Rechten (Universiteit Antwerpen)
Universitair docent Vrije Universiteit Amsterdam
Wetenschappelijk medewerker Universiteit Antwerpen

L12 De godsdienstvrijheid in de Belgische context - bespreking grondwetsartikelen

Prof. dr. Patrick De Pooter

Doctor Kerkelijk Recht (Rome)
Coördinator International Institute Canon Triest
(Broeders van Liefde - Gent)
Docent Instituut Redemptor Hominis
(Lateraanse Universiteit · Rome)
en Ateneo Regina Apostolorum (Rome)

De erkende erediensten

Een overzicht van de interne werking van de eredienst (intern juridisch en institutioneel kader); de interne diversiteit binnen de eredienst, de relatie met de staat in het algemeen en met de Belgische overheid in het bijzonder vanuit het standpunt van de eredienst.

L13 Christendom – Anglicaanse eredienst

Canon dr. Robert Innes
Doctor in de theologie
Voorzitter Centraal Comité van de Anglicaanse eredienst in België

L14 Christendom – Protestantse eredienst

Dr. Guy Liagre
Doctor in de theologie en de protestantse godgeleerdheid
Docent Faculteit Protestantse theologie te Brussel
Covoorzitter Administratieve Raad voor Protestantse en Evangelische Eredienst in België

L15 Christendom – Rooms-katholieke eredienst

Z.E.H. Vicaris Alphonse Borrás
Vicaris-generaal Bisdom Luik
Docent Université Catholique de Louvain-la-Neuve –
Fac. Godgeleerdheid en Fac. Rechten
Docent Institut Catholique de Paris – Fac. de droit canonique

L16 Jodendom

Prof. dr. Julien Klener
Doctor in de Oosterse Taalkunde en Letteren
Professor emeritus Universiteit Gent
Voorzitter Centraal Israëlitisch Consistorie van België

L17 Christendom – Orthodoxe eredienst

Mgr. Athenagoras Peckstadt
Bisschop van Sinope
Hulpbisschop van de Metropoliet van België

L18 Islam

Dr. Omar Van den Broeck
Algemeen Secretaris Executieve van de Moslims van België

L19 Niet-confessionele levensbeschouwing

Prof. dr. Michel Magits
Doctor in de Rechten en in de Geschiedenis
Emeritus hoogleraar Vrije Universiteit Brussel (Fac. Rechten)
Gewezen voorzitter Unie Vrijzinnige Verenigingen

Toepassing in verschillende maatschappelijke sectoren

L20 Onderwijsrecht en levensbeschouwing

Levensbeschouwing in het onderwijsaanbod (historische achtergrond, vrije keuze, pluralisme en levensbeschouwelijk geëngageerd onderwijs); Levensbeschouwelijke vakken en grondwettelijk recht op morele of religieuze opvoeding. Personeel in het levensbeschouwelijk geëngageerd onderwijs: een snijpunt van grondrechten.

Prof. dr. Raf Verstegen
Doctor in de Rechten
Emeritus hoogleraar Katholieke Universiteit Leuven
(Fac. Rechten)

L21 Discriminatierecht en levensbeschouwing in het arbeidsrecht

Is het arbeidsrecht multicultureel? Meerderheden, minderheden en het nut van grondrechten. Europese Kaderrichtlijn 2000/78 en de antidiscriminatie-wetgeving. *Hard law* en *soft law*: over de stok en de wortel.

Prof. dr. Daniël Cuypers
Gewoon hoogleraar Universiteit Antwerpen (Fac. Rechten)

L22 Levensbeschouwelijke diversiteit in de gezondheids- en welzijnssector

Over de rol van cultuur bij het ontstaan en het voortbestaan van gezondheidsproblemen, het culturaliseren van problemen en interculturele bemiddeling

Dhr. Hans Verrept
Coördinatriceel Interculturele Bemiddeling
Medewerker FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

L23 Levensbeschouwelijke diversiteit in ondernemingen

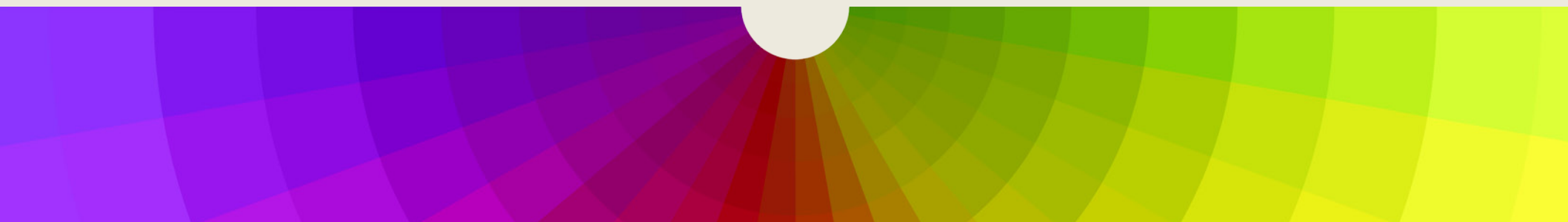
Een overzicht van het EAD beleid en kritische succesfactoren voor een succesvolle uitvoering van een diversiteitsplan.

Dhr. Michiel Van de Voorde
Coördinator Evenredige Arbeidsdeelname en Diversiteit,
Departement Werk en Sociale Economie,
Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

L24 Bemiddeling: theoretische en praktische benadering

Een overzicht van de doelstellingen en de vereiste randvoorwaarden voor een geslaagde interculturele bemiddeling, het profiel van de intercultureel bemiddelaar en de bespreking van enkele cases.

Mevr. Gunilla De Graef
Centrum voor Intercultureel Management en
Internationale Communicatie

PRAKTISCHE INFORMATIE

TAAL Nederlands, enkele sessies zullen in het Frans gedoceerd worden

FORMAAT Dagopleiding

STARTDATUM Maandag 6 februari 2012

INSCHRIJVING Inschrijven kan online op de site van CeMIS
www.cemis.ua.ac.be

KOSTPRIJS Volledige opleiding: 400 euro
Eén lesdag: 80 euro
Zie ook URL: www.hilos.be

EMAIL ina.lodewyckx@ua.ac.be
patrick.depooter@ua.ac.be

TELEFOON 03 265 59 65 (Ina Lodewyckx)
09 216 35 90 (Patrick De Pooter)

POSTADRES CeMIS
Prinsstraat, 13
2000 Antwerpen